

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Kognitywne podstawy języka		9.3.0598	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Języka Angielskiego i Językoznawstwa Teoretycznego			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia angielska	forma	stacjonarne
		moduł	przetwarzanie języka naturalnego
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
prof. UG, dr hab. Olga Sokołowska; dr Joanna Redzimska; dr hab. Danuta Stanulewicz-Skrzypiec, profesor uczelni; dr Maciej Rataj; dr Magdalena Wawrzyniak-Śliwska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Konwersatorium		30 godz. – 1 ECTS – uczestniczenie w zajęciach	
Sposób realizacji zajęć		25 godz. – 1 ECTS – samodzielne studiowanie literatury przedmiotu	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej			
Liczba godzin		20 godz. – 1 ECTS – przygotowanie do egzaminu	
Konwersatorium: 30 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2024/2025 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		- polski w wymiarze 10.00%	
		- angielski w wymiarze 90.00%	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Dyskusja		Sposób zaliczenia	
- Wykład konwersatoryjny		Egzamin	
- Wykład z prezentacją multimedialną		Formy zaliczenia	
		egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje zaliczenie na podstawie uzyskania pozytywnego wyniku egzaminu: Egzamin pisemny po zakończonym cyklu zajęć obejmuje przekrojowe pytania dotyczące omówionej teorii oraz zadania praktyczne polegające na wyjaśnieniu wybranych zagadnień językowych w oparciu o aparat pojęciowy językoznawstwa kognitywnego. Test egzaminacyjny składa się z kilku pytań o charakterze otwartym.	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt kształcenia	Egzamin
	Wiedza
K_W03	+
K_W05	+
K_W07	+
	Umiejętności
K_U01	+
K_U06	+
K_U07	+
	Kompetencje
K_K01	+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

zdany egzamin wstępny na studia II-go stopnia

B. Wymagania wstępne

brak

Cele kształcenia

Celem przedmiotu jest przekazanie studentom wiedzy o cechach i sposobie funkcjonowania języka naturalnego, opierającego się na mentalnym modelu świata utworzonego przy pomocy ludzkiego aparatu poznawczego. Słuchacze powinni uświadomić sobie najistotniejsze różnice pomiędzy takim językiem, a językiem rozumianym jako system oparty na logice formalnej, czyli operujący symbolami o niezmiennym konwencjonalnym znaczeniu i rządzone regułami o charakterze algorytmów.

Treści programowe

Teorie znaczenia leksykalnego – konceptualizm

Ikoniczność języka naturalnego (w tym onomatopeja i fonestezja)

Kategorie świata a kategorie umysłu i języka: teorie epistemologiczne i ich wpływ na sposób pojmowania przedmiotu badań językoznawczych

Kategorie realne a kategorie mentalne i nominalne: tradycja arystotelesowska, scholastyczna, racjonalistyczna i strukturalistyczna i wypracowany przez nią model umysłu i poznania świata.

Model kategorii obiektywnej jako podstawa zbyt uproszczonego i niepełnego obrazu języka naturalnego i jego funkcji.

Nowe odkrycia antropologiczno-psychologiczne dotyczące wpływu czynnika ludzkiego na poznanie: model kategorii naturalnej opartej na podobieństwie „rodzinnym” oraz fenomeny prototypów i podstawowego poziomu kategoryzacji.

Obrazowanie świata przez umysł: język jako środek rejestrujący i konwencjonalizujący poprzez swe struktury wybrane konceptualizacje.

Znaki reprezentujące sposoby obrazowania; indeksowe (w tym deiktyczne), ikoniczne i arbitralne. Znaki o charakterze leksykalnym i gramatycznym (konstrukcje). Konceptualistyczna teoria znaczenia językowego

Strategie poznawcze: pojmowanie świata poprzez metaforę i metonimię – świadectwo języka

Przestrzeń mentalne, amalgamacja pojęciowa (conceptual blending).

Leksykologia w ujęciu kognitywnym. Jednostki symboliczne: wyidealizowane modele kognitywne jako koncepcje stanowiące treść semantyczną leksemów.

Relacje międzyleksykalne: synonimia, antonimia, hipero- i hiponimia. Pojęcie domen kognitywnych jako części składowych koncepcji (modeli) reprezentowanych przez leksemy.

Polisemia w ujęciu kognitywnym: znaczenie prototypowe, elaboracje, ekstensje metaforyczne.

Składnia: kategorie formalne (części mowy) i ich motywacja koncepcyjna. Konstrukcje gramatyczne jako jednostki symboliczne; pojęcie figury i tła.

Określanie formy przez znaczenie (ikoniczność struktur odzwierciedlających sposoby obrazowania)

Kontekst i jego aspekty (fizyczny, językowy, mentalny) jako nieodłączny czynnik determinujący znaczenie wypowiedzi w języku naturalnym.

Kontekst jako czynnik współdeterminujący znaczenie: implikacja w komunikacji językowej.

Wykaz literatury

Cruse, Alan, 2000. Meaning in Language. Oxford: Oxford University Press (wybrane fragmenty).

Evans, Vyvyan and Melanie Green. 2006. Cognitive Linguistics. An Introduction. Edinburgh: Edinburgh University Press (wybrane fragmenty).

Johnson, Mark. and George Lakoff. 1980. Metaphors We Live By. Chicago: Chicago University Press.

Kövecses, Zoltán and Günther Radden. 1998. "Metonymy: Developing a cognitive linguistic view". Cognitive Linguistics 9-10: 37-77.

Radden, Günter i René Dirven. 2007. Cognitive English Grammar. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins (fragmenty).

Tabakowska, Elżbieta (red.) 2001. Kognitywne podstawy języka i językoznawstwa. Kraków: Universitas (fragmenty).

Ungerer, Friedrich i Hans-Jörg Schmid. 1996. An Introduction to Cognitive Linguistics. London: Longman	
Kierunkowe efekty uczenia się K_W03, K_W05, K_W07 K_U01, K_U06, K_U07 K_K01	Wiedza Student: K_W03 Zna i rozumie w pogłębionym stopniu zaawansowane metodologie badań oraz teorie z zakresu anglistycznego językoznawstwa w odniesieniu do językoznawstwa kognitywnego. K_W05 Ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą podstawowego aparatu pojęciowo-terminologicznego z zakresu współczesnych teorii językoznawczych, w tym w szczególności mającego zastosowanie w badaniach nad językiem angielskim w odniesieniu do językoznawstwa kognitywnego. K_W07 Zna i rozumie w pogłębionym stopniu wybrane zagadnienia stanowiące zaawansowaną wiedzę szczegółową z zakresu językoznawstwa kognitywnego, w tym w szczególności dotyczącą badań nad językiem angielskim
	Umiejętności Student: K_U01 Potrafi innowacyjnie wykonywać zadania analityczne i interpretacyjne, formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz stawiać i testować proste hipotezy badawcze z zakresu anglistycznego językoznawstwa kognitywnego, korzystając ze zdobytej wiedzy przedmiotowej oraz językoznawczych i literaturoznawczych ujęć metodologicznych i teoretycznych. K_U06 Potrafi komunikować się ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców na tematy specjalistyczne z zakresu językoznawstwa kognitywnego również posługując się zaawansowaną terminologią specjalistyczną. K_U07 Potrafi prowadzić debatę, w szczególności na tematy dotyczące językoznawstwa kognitywnego, przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich.
	Kompetencje społeczne (postawy) Student: K_K01 Jest gotów do krytycznej oceny zakresu posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności, w szczególności z zakresu anglojęzycznego językoznawstwa kognitywnego oraz języka angielskiego.
Kontakt olga.sokolowska@ug.edu.pl	